Din Duminică în Duminică

TAINA UNUI OM

L-am găsit acasă printre ierburile crescute mănos în largul curții noastre, după ce războiul ne-a strâns din curmezișurile drumurilor, mai înainte de a ne salva printr'o înălțare câștigată frumos prin moarte.

Moș Constantin era uscat ca aschia și dacă nu încărunțise de tot ,se lăsase totuși pe clina doua a veacului. Se angajase la treabă; adică își făcea cu strictă conștiinciozitate serviciul de ocrotitor al pustiului din gospodăria noastră și era un ce necesar decorului de păragină.

Cine îl adusese și cum picase tocmai la noi, asta eu n'am putut s'o pricep atunci: când îl iscodeam, el îmi răspundea simplu:

— „Răsbelul"! Și mă mulțumeam cu răspunsul ăsta, căci în el aflam și pricina pentru care murise copilăria mea.

— Răsbelul e un câine rău, ziceam grijuliu, ca să-i dau imaginea înțelegerii mele. Dar moș Constantin, cu mâna strânsă peste buzele uscate și ochii turburați de un plâns al lui, nu voia să încuviințeze vorba mea.

— Răsbelul este o poveste cu frați și surori, cu mame și fiice... Drumurile lui sânt lungi dar frumoase. He, he, he, i'auzi vorbă la dumneata, cine n'ar vrea să tot trăiască numai în răsbeluri ?!...

— Păi dece moșule, că uite... nu mai ești la casa dumitale și mie îmi vine să plâng de moșii care ajung așa !

— Ei, bine. Lasă, lasă ; știe Dumnezeu ce face.. și trecea iarăși să pună viață la rădăcina bălăriilor.

Tata și mama cunoșteau pricina venirii lui, dar se fereau să ne-o spună nouă. Uneori se uitau unul la altul cu impietrire și pe urmă oftau.

— Cine e moș Constantin, tată? întrebam eu să-mi aflu neastâmpărul.

— Este o rudă a curții noastre !

Nemulțumit treceam în altă parte :

— Cine e moș Constantin, mamă ?

— Este un om fără părinți !...

Și iar treceam la el :

— Moșule, dece ești moș ?

— De !

— Moșule dece nu râzi?

— De !

— Ține, moșule ! Și-i întindeam felia de pâine caldă, bună ca o vorbă din Evanghelie.

— Nu ! Nu ! Eu sunt sătul !

— Ce-ai mâncat ?

— Ce-a vrut Dumnezeu : un pumn de humă moale !

— Humă ?

— Da, și ce ? E bună că se topește în gură ca zaharul !

Speriat, dau fuga să spun la oi care-i taina ce-o aflasem.

Ei îmi spuneau că moș Constantin iubește pământul cu toate boziile și bălăriile lui și că n'are bucurie mai mare decât să mănânce humă, iar în sărbători să sugă miez de pietri încuiate. Aflările astea făcuseră să-mi fie teamă de oaspele nostru și, pe cât puteam, mă feream de a-l mai întâlni. Il urmăream numai cu ochii pe fereastră, și uneori mi se părea că e un fel de copac cu ramurile tăete, înfășurat într'o sdreanță murdară, căruia nu știu cine îi mai pusese picioare ca să poată umbla.

— Nu-i așa, tată, că moș Constantin e un fel de copac care nu are crengi?

Și tata s'a uitat mult la mine și nu știu dece m'a întrebat aspru :

— Cine ți-a spus vorba asta?

Pe urmă, într'o zi, după ce toamna rupsese vlaga bălăriilor din curtea noastră, moș Constantin nu s'a mai văzut. Par'că pământul îl închisese în rostul lui pentru totdeauna, sau numai până ce își va ridica iarăși seva în podoaba frunzelor.

*

Târziu, după ani și ani, într'o seară de August, am isbutit pe înțelegerea drumurilor noastre, să ne mai adunăm toți frații în curtea părinților albi și bătrâni. Era un cer de sticlă cu reflexuri roșiatice-verzui peste care, ca o corabie de aur se plimba cornul de lună nouă. După ce am întâmpinat-o cu bucurie din amurgurile copilăriei, mai pe urmă nu am mai văzut-o. Unul din frați, întârziat în casă, veni să privească amurgul crainicului și neaflându-l pe largul cerului, a întrebat mâniat ca de jocul unei farse:

— Unde e luna?

— A căzut la Ioteșteni, că are zapis cu oamenii d'acolo să doarmă întotdeauna la ei prima noapte!...

Cine vorbise, ce glas pe care par'că-l cunoșteam din visul altui veac, lămurise trecerea lunii peste muchia unui deal?

Moș Constantin, cu ochii de funingine și figură neagră de pământ, crescuse drept lângă umerii noștri după ce plecase crainicul.

Venirea asta a unui oaspete pe care mințile noastre îl socotiseră trecut în frunzele bălăriilor de cincisprezece ani, aducea fiorul unei spaime legitime și o încurcală de gânduri neînțelese.

— Am trăit și trăesc!..

— Cum, unde?

— Pe drumuri, că oamenii au și ei nevoi și necazuri. D'aia mă bat și mă schingiuesc... Uite coate (și coatele lui erau jupuite), uite piept (și pieptul lui era spart ca un fund de căldare), uite frunte (și din frunte curgeau șiroae de sânge)... Și nu vrea Dumnezeu să mă ia... Dar El face bine ce face!

I s'au spălat rănile cu apă caldă, dar nu s'a vindecat nici-una, că toate răspundeau în inimă.

— Omule, l-am întrebat, de ce te chinuești pe drumuri? N'ai casă, n'ai rosturi?

— Ca să ispășesc păcatele Catalinei. Povestea e că Eva a înșelat pe Adam cu diavolul. Și așa, am avut o fetiță pe care am crescut-o cu buricele degetelor mele până s'a măritat. Atunci mi-a strigat: huidiu... și îmbrâncindu-mă, m'a dat afară din casă, căci trecuse pe drum un om roșu la chip și galben la păr, cărula i-a zis:

— Tată, vino să omorim p'ăsta! Da' vezi, au fost și mai răi că nu m'au omorit!...

PAN. M. VIZIRESCU

Au înflorit bujorii...

Au înflorit bujorii, garoafele și crinii
În maldăre suave de frunze și petale,
Cădelnițând miresme sub gloria luminii
Ghirlande 'nvolburate mi se înalță 'n cale...

Atâtea flori, o, Doamne, și-atâtea gânduri sfinte
Mi-au răsărit de-avalma cu blonda dimineață...
Azi, gândul mi se 'ndreaptă spre cei plecați din viață
Spre cei ce dorm de-apururi în tainice morminte.

Spre ei mă poartă visul, spre triste țintirime
Cu brazde năpădite de mărăcini și jale,
Și mă gândesc la câmpul cu gropile-anonime
Pe care plâng în taină doar câteva petale...

Știu florile, cu morții, oricând, să se 'nțeleagă:
Sunt toți cei dragi ai noștri plecați mai înainte
Ce-au dat eternității viața lor întreagă
Și cer o clipă numai de-aducere aminte !

MIRCEA DEM. RĂDULESCU

ODĂ

Precum a dat părintele Egyptologiei, François Champollion, lumei cheia papirusurilor egiptene, tot astfel a dat și divinitatea mamei, natura, puterea renașterei — Primăvara.

Aceasta, cea mai tânără și cea mai suavă dintre cele patru surori, a inspirat și înălțat pe marele pictor Sandro Boticelli, care a știut să picteze atât de sublim neperitorul său tablou numit Primavera. „Ea se apropie atât de curată, sfiicioasă și totuși cu acea gingășie maternă în ochi. Fecioare încununate de flori, cu buzele surâzătoare și ochi nevinovați, o întovărășesc. Ingerași cu aripi de aur și purpură îi poartă mantila, alții la rândul lor întind dinaintea stăpânei un covor de trandafiri". Astfel o vede scriitorul norvegian Axel Munthe.

Mugurii pomilor își scot zâmbind căpșoarele de sub bonețele cafenii, negre și aspre, iar făptura lor fină, delicată, e menită să inveselească firea. Lințoliul alb și rece al iernei, compus din miriade de steluțe albe, sclipitoare, reci, se retrage, făcând loc primăverii puternice, care vine cu brațele încărcate de belșug și așterne împrăștiind cu dărnicie pe covoare mătăsoase de zmaragd, floricele calde, clopoței albi, cari sună și vestesc în cor falnic pe cea mai mândră dintre mândre — primăvara.

Erate surâde dintr'un colțișor al Olimpului, cunoscând ca i-a venit acum ei rândul să împartă în plin stropi de Ambrozie și Nectar sufletesc trubadurilor și poeților. Iubirea triumfează în cânturile bardilor, preamărind frumoasa primăvară.

Beethoven afirmă că muzica e o revelație mai înaltă decât înțelepciunea și filozofia, precum o zi de primăvară prețuește mai mult ca o lună de iarnă. Nimic nu-i mai frumos, decât să te apropii de divinitate și să resfiri razele ei deasupra omenirei.

Și acuma, fiindcă vorbim de cel mai mare bard al tonurilor, să nu uităm că nu s'a cântat vreo-dată mai dulce cântece de iubire ca Liebeslied-ul lui Schubert, tot o inspirație primăvăratică.

In Anglia se serbează Paștile „Easter" cu cea mai profundă sfințenie, numind-o cea mai măreață sărbătoare, deoarece-i totodată prevestitoarea primăverei. De aceia și „Easter Tells", poveștile Paștilor, sunt atât de bogate în culori.

Numeroșii membri ai orchestrei filarmonice universale încep să ne încânte cu cele mai reușite concerte, la cari asistăm fără bilete. Ciripitul lor e acompaniat de zumzetul plăcut al insectelor, iar regina albinelor se înalță sus, sus, spre a lega nunta în cer, urmărind-o roiul întreg, ca alai al nuntașilor. Arborii și arbuștii devin cei mai artistici țesători în vălmășagul atât de bogat al dantelelor și betelelor scăldate în verdeață, simbol al vecinicei speranțe, și astfel se deapănă firul. Picurii de strop cu strop, până ce și-a dat pământul tot buchetul necuprinzător, iar după ce nu mai are ce da, începe în aceiaș măsură să retragă și să înghită tot, spre a aduna noi puteri pentru viitoarea renaștere.

Viorelelor, bine ați venit... „Iar cerul și pământul preschimbă sărutări prin raze aurite și vesele cântări".

MELA DR. HETCO

Spicuiri din folkiorul românesc

STRIGATURI LA HORA

La noi deși-i sat micuț
toate fetele au drăguț.
Cu-a lui mândră fiecare
face viața sărbătoare.

*

Când venim voioși la joc
să avem suman, cojoc
și cămașă cu altiță
și zivelcă la fetiță,
C'așa-i portu(l) din bătrâni
și șade bine la Români.

*

C'am jucat îmi pare bine.
Și 'n Duminica ce vine
tot aici să ne 'ntâlnim
și voioși să dănțuim.
Săptămâna să muncim.
Tinerețea s'o 'ndrăgim.
Viața să o prețuim.

*

Drag mi-a fost omu(l) cuminte
la faptă și la cuvinte.
Drag mi-a fost prunu(l) cu prune
și omu(l) cu vorbe bune.
Drag mi-a fost omu(l) sfătos
Și cu mine drăgăstos.
Fie om dă omenie
numa(i) la mine să ție
și la scumpa Românie.

Auzite de G. T. NICULESCU-VARONE

Alecsandri la München

Poetul G. Coșbuc, publică, în „Vatra" nr. 10/895, cu titlu de document, un foarte interesant articol asupra bardului dela Mircești, sufletul unirii celor două principate.

E vorba de un autograf dat de Alecsandri pe albumul unui hotelier din München și descoperit întâmplător de Coșbuc, într'un mod foarte curios.

„—Mă împrietenisem — scrie Coșbuc — nu știu cum, la München, cu un neamț tânăr, pictor. Era băiat de băcan. Tatăl său ținuse pe vremuri un hotel din München **„a quatre saison"**, după urma căruia nu prea făcuse parale.

„La afirmația mea că sunt român, neamțul m'a privit mirat.

„—Ce român? Adică valah, nu-i așa?"

„Și când i-am răspuns — destul de mândru de altfel — că sunt valah, neamțul mi-a zis:

„—Toți românii ăștia sunt poeți, dar toți fac versuri proaste!"

„—Asta!... — i-a răspuns Coșbuc — ai mai văzut vreodată, până acum, români?

„— Oho! răspunse neamțul, dar câți! Buni băeți dar fără cap. Toți prea cheltuitori. Nu știu nici câți bani au în pungă, nici câți scot din ea. Și amintindu-și de pe când ținea restaurantul dela München, Grumme (acesta-i numele neamțului) zise: **„Și-apoi poeți... he, he, ca d-ta! Să vezi numai!..."** Și aducând un fel de album:

„Toți musafirii mei, cei mai de dai-Doamne, scriau câteceva in album. Am și români, uite-i!"

„—Frunzărind albumul — povestește mai departe Coșbuc—am găsit în vreo opt locuri versuri scrise de **„români"**. Improvizații epigrame, aprecieri asupra patului și a mâncărilor. Mai toate mi s'au părut scrise de evrei de prin Galați, Brăila, Craiova, etc. Versuri proaste, nerozii. Toate epigramele aveau comentarii, iar acestea alte comentarii. Papara paparei, până într'a opta spiță.

„Dar asta-i întrece pe toți", completează posesorul albumului, arătând un nume. **Na, și ăsta e poet... așa mai rar!**

— Era Vasile Alecsandri, care locuise câteva zile la hotelul Grumme și, hărțuit de hotelier, Alecsandri a scris în albumul lui cu litere latine, aceste patru versuri (copiate exact).

„Der beaftek hier ist miserabel,
„Der Vein ist aber vil amabel
„Erforche nicht woher und wie—
„Ein dichter aus die Rumanie".

— Și ca completare hotelierul scrisese și el un al cincilea vers :

„gennant Herr V. Alecsandri"

Versul al treilea — spune Coșbuc — nu cred că e al lui Alecsandri. E prea corect scris. Se vede că poetul îl știa de undeva și l-a trântit aici, s'o potrivi, nu s'o potrivi. Cuvântul **vil** din versul al doilea e șters cu o trăsătură de condei; deasupra lui e scris de o mână străină: **sehr.** dar și acesta e șters și deasupra lui e scris de-a treia mână : **recht".**

Aceste versuri ale lui Alecsandri au fost mult comentate de nemți și adnotările de pe marginea lor sunt de toate felurile.

Iată un comentar gramatical :

„Du verstehst nicht einmal das
A. B. C.
Wir schreiben vil mit ei-
mem e"

versuri cari în românește ar suna :

Tu nu pricepi nici măcar ce-i
A. B. C.
„căci **vil** se scrie cu **e (viel)"**

Această adnotație n'are prea mare importanță, credem, întrucât Alecsandri (și asta pentru ca să pricepă autorul gramatical) la München nu se putea ocupa cu gramatica germană și că probabil, la repezeală, a uitat că **viel** se scrie cu **e.** Sau poate să fie și scăpare din vedere. E o greșală, care se poate strecura (din repezeală — și ținând seamă de caligrafia fiecăruia) și unui german acolo la el (după cum se va vedea mai jos) ca să nu mai spun câte greșeli ar face scriind românește, chiar după câteva luni de **„aclimatizare".**

O altă adnotație sună:

„So, 'ne Fabel
„Mit amabel :
„Miserabel".

(adică : „O poveste ca asta cu **amabel,** e mizerabilă")

Sub aceste trei versuri e completat de altcineva :

„Steck dir anderswo den
[Schnabel"

(în românește (Bagă-ți ciocul (nasul) altundeva") și semnează :

„L von Babel"

Acest vers e lipsit cu totul de bună cuviință și chiar Coșbuc spune :

— Versul al patrulea e mojic de tot și de aceia bănuesc că l-a scris vre-un student, care-și permitea toate glumele, după obiceiurile de pe acolo".

„Pe marginea din stânga a albumului e scris, referitor la **aus die** din versul al patrulea (al lui Alecsandri).

„Mein libster Herr Dichter
„Wir sagen deutsch aus der

(Prea iubitul meu domn poet, noi zicem nemțește **aus der).**

Aceste două versuri — spune Coșbuc — au cel mai mult haz, dintre toate comentariile : cuvântul **Dichter** (poet) e accentuat fals, pe silaba ultimă ca să rimeze cu **der : O der :** o batjocură fină, în genul unui distih al poetului Fulda, prin care persifla pe Goethe și pe Schiller cari uneori, accentuau fals să le iasă ritmul hexametrului.

Dar nici acest zeflemist cu **„Dichter"** n'a scăpat teafăr. Sub aceste două versuri sunt scrise altele, cu cerneală roșie :

„In disem Falle, Herr,
„Entweder die **noch** der —
„A daitcher Proffesähr".

pe care Coșbuc le traduce : „In cazul acesta, nici **die** nici **der.** Un profesor german". Și le adnotează : „Versul din urmă e scris în jargon ovreiesc".

*

Se pare că hotelierul a avut pentru bardul român, oarecare simpatie (deși-i scrisese că biftecul era mizerabil) căci iată ce i-a spus lui Coșbuc :

„— Ei, vezi ce poeți ; — Ei, dar acest domn era un băiat foarte de treabă; îi plăceau al dracului fetele și muzica".

Când Coșbuc i-a cerut albumul să copieze versurile lui Alecsandri, neamțul l-a întrebat :

„— Ia spune-mi, aveți și dv. românii literatură ? Aveți poezie ?."

„— Nu !.. i-a răspuns Coșbuc— Noi ne ocupăm mai mult cu pictura. Avem pictori renumiți".

La care fostul hotelier a exclamat :

„— Ce dracu ! calculasem bine. Cei din München toți sunt pictori, toți au o dragoste nebună pentru zugrăveli. Și auzi d-ta ? Poporul „valah" se ocupă cu arta cea mai studiată de bavarezi. Ce dracu ! Nici nu-mi închipuiam ! Pictori renumiți... care mama pădurii?"

Pentru această **„glumă"** Coșbuc, de rușine, a evitat tot timpul cât a stat la München, să se mai întâlnească cu acest **„admirator plastic"**, care-și exprimase dorința de a merge la **„Glasspalast".**

„Căci — se justifică Coșbuc, — în **„Glasspalast"** se expun de câțiva ani, în fiecare vară, mii de tablouri: e o expoziție internațională. Toate națiunile sunt reprezentate; până și sârbii și bulgarii, ba chiar și turcii au câțiva pictori cari au expus tablouri. De români nici vorbă. Singuri noi, dintre toate popoarele Europei suntem necunoscuți acolo".

Incheindu-și articolul documentar, autorul **„Firelor de tort"** spune :

„— Așa am găsit eu această a doua **„poezie"** nemțească a lui Alecsandri".

Cea dintâi ar fi cunoscuta declarație de amor ce-o făcuse poetul unei germane care-l rugase să-i scrie în album :

„So viel der Schwabe libt die
[Bier.
„So viel und mehr viel lieb
[ich dir".

pe care Coșbuc le traduce în românește :

„Cât de mult iubește Svabul
[berea
„Așa de mult, ba și mai mult,
[te iubesc eu pe tine"

Dacă aceste versuri sunt sau nu ale lui Alecsandri nu știe nici Coșbuc:

— „Nu știu unde le-am cetit și nu-mi aduc aminte dacă iscălea cineva de autenticitatea lor".

Căci: „versurile sunt pline de greșeli gramaticale, însă transcrierea fără greșeli ortografice s'a făcut de mine".

*

Am transcris și-am comentat, din articolul lui Coșbuc, părțile cele mai valoroase, și cari pot servi celor ce se interesează de viața bardului dela Mircești:

„Descoperirea" făcută de Coșbuc la München, poate servi drept stimulent de cercetare și altor călători **literați** cari vizitează diverse orașe din Apus

I. D. RADUCANU

Autobiografie

Sânt un cuvânt omis dintr'o poemă,
Pe japoneze file editată,
Și osândit de-a soartei anatemă,
Rămas-am până-acuma o „erată".

Ediția e azi epuizată
Și alta 'n loc ar fi o grea problemă...
Voi pribegi stingher, deși ca 'n vată,
In mine port strălucitoarea stemă

A unui gând nebănuit și pur...
Voi fi stingher, destinul mi-a fost dur,
Dar îmi surâde-o dulce ipoteză :

Ce-ar fi ca două brațe moi și fine,
Să desfășoare, vai, și pentru mine
O caldă și discretă paranteză...

TUDOR MAINESCU

O piatră pentru templul meu

Ai pus și tu în templul meu o piatră,
Cu mâini de meșter ai fixat-o 'n zid,
Și ai știut că 'n templul meu, în suflet,
Atâtea sfinte amintiri închid.

Pe luciul ei de piatră de Carara,
Tu ți-ai săpat cuvântu'aprins de ură,
Incerc s'arunc această piatră, însă,
Ii simt în mâini demonica-i arsură...

Gem zidurile din templul meu și piatra
Apasă 'ncet demonic ca să sfarme,
Cuvântul scris îmi fulgeră privirea,
Și-aștept cu groază templul să se darme.

Cu mâini de meșter ai fixat o piatră
In templul meu, din piatra cea mai pură,
Dar cu un gând, în care-era doar blestem
Tu ți-ai săpat cuvântu'aprins de ură! ..

ALEXANDRU NICORESCU

„Gândirea"

La mijlocul celui de-al șaisprezecelea an de existență al său, — revista *Gândirea* înflorește tot atât de vie ca și în începuturile elanului său. Ultimele numere stau dovadă.

Uriașa și atât de meșteșugita pânză de păianjen a tăcerii, cu care încearcă s'o învălue presa semită și filosemită nu a putut micșora cu nimic nici vitalitatea, nici puterea de influență în cultura noastră de după război.

Despre *Gândirea* astăzi, în adevăr, se scrie foarte puțin. Niciodată însă ca acum, ideile pentru cari ea odinioară a luptat și astăzi veghează, nu au fost mai mult folosite, răstălmăcite sau pur și simplu iscălite, în publicistica noastră de dreapta.

Fără sgomote înșelătoare, — *Gândirea* e și astăzi, chiar mai mult ca oricând, în inima fenomenului cultural românesc.

Nu numai prin ideile ei, prin poziția ei, dar prin însăși viața ei însemnată cu fiecare număr dela întâi a lunii. Fiecare aduce surpriza unei minunate și permanente tinereți fecunde: nume noi de scriitori, — unele smulse cu îndrăzneală din plin necunoscut, — probleme noi despicate în lumina vechilor înțelegeri, aspecte noi din frământările ideologice și literare nu numai dela noi ci și din lumea universală de gânduri, o critică răspicată, la zi, a fenomenului nostru de cultură.

Gândirea reprezintă astfel rarul miracol al unei reviste care nu îmbătrânește, cu toate că împrejurările într'acolo ar trebui s'o ducă.

In adevăr, *Gândirea* înseamnă o *istorie* de luptă: perioada de polemică a începutului, când a trebuit să-și impună atitudinea ideologică. Nu cunoaștem în toată istoria literaturii noastre o revistă care să fi stârnit adversități mai crâncene, care să fi primit atacuri mai nemiloase, — căzând mai ales asupra conducătorului ei spiritual, d. Nichifor Crainic, — lovituri mai piezișe și mai pornite pe distrugere, cu orice preț și în orce chip. Lupta aceasta n'a uzat-o insă deloc. Toate atacurile, cu cât au fost mai piezișe, cu atât au stârnit mai frumoase energii de ripostă și entuziasme de creație.

A urmat apoi un timp de disperată încercare de o anihila prin tăcere, prin ignorare. Dar tocmai această perioadă a fost aceea de înceată pătrundere și răspândire a spiritului *Gândirii* dincolo de cercul cititorilor ei. Din paginile sale, duhul gândirist a trecut în cugetarea tuturor, devenind un bun spiritual românesc.

Și acum, datorită acestui fenomen de tăcută putere de pătrundere, intrăm într'a treia etapă de viață a *Gândirii:* aceea de recunoaștere largă a realității pe care ea o inseamnă. Ideologia literară la noi este azi într'adevăr expresia realităților etnice. Revistele noastre până la cele mai mici au scăpat de teroarea străinismului; cugetă și creiază românește. Eugen Lovinescu, protectorul invaziei semite în cultura noastră, azi e înțeles la justa lui lipsă de valoare ca critic și stigmatizat cum se cuvine pentru activitatea lui nefastă; asta, cu toate încercările disperate ale sale și ale acoliților săi pistruiați, de a se salva, prin istorii literare ticluite, scrisori și foiletoane în *Adevărul* și alte lovinescianisme. Goldstein-Baltazarii și Froim-Adercii sânt izgoniți din literatura română pentru pornografia lor cu scopuri negustorești și pentru spiritul lor anarhic.

In acest timp doi din cei mai autentici ctitori și reprezentanți ai *Gândirii* pătrund pe largile porți ale consacrării oficiale : d. *Lucian Blaga* e primit sărbătorește la Academia Română de insuși Regele cărturar al țării, după ce d. *Ion Pillat* primește pentru poezia sa aceiaș chemare în mijlocul celei mai înalte așezări culturale a țării noastre.

Numai o fărâmă din această istorie impresionantă ar fi fost de ajuns ca să ucidă o revistă. Inverșunatele atacuri dela început puteau s'o desorienteze, să o facă să abdice dela misiunea sa ; tăcerea de apoi, o putea sugruma pur și simplu, secătuindu-i izvoarele de elan : consacrarea oarecum oficială de mai târziu, ca și povara tot mai simțită a anilor de viață, o puteau incremeni, impietri într'o atitudine de exagerat respect față de sine însăși, cum s'a întâmplat în trecut cu câteva din marile noastre reviste.

Nu s'a întâmplat insă nimic din toate acestea.

Gândirea a rămas aceiaș revistă a tinereții fără bătrânețe, din sufletul românesc, cu acelaș elan neobosit de luptă, cu acelaș entusiasm rodnic de creație.

Fiecare număr nou al *Gândirii* e o nouă surpriză prin tot ce aduce: oameni, gânduri și încordări noi.

Cel care trece *Gândirea* cu respect în istorie fără să o urmărească cu atenție în actualitate, face cea mai neiertată greșală.

Paginile *Gândirii* trebue să fie astăzi hrană sufletească nu numai pentru tinerele generații ci pentru toți entuziaștii cugetului românesc, ale cărui mișcări în toate nuanțele lor se reflectă vii și astăzi în rândurile acestei reviste.

De aceea, și azi, — *Gândirea* nu trebue respectată, consacrată, ci *cetită.* Cu fiecare număr al ei...

Fiindcă face parte din ce e mai bun, mai pur, din viața de zi și zi a spiritului românesc.

De altfel, să sperăm că premiul de zece mii de lei, împreună cu lansarea de către una din marile edituri românești, instituit de revista *Gândirea* pentru cel mai bun volum de studii asupra împrejurărilor în cari a apărut mișcarea *Gândirii,* filiația ei istorică, ideile noi pe cari le afirmă, valorile pe cari le-a impus și repercusiunile ideilor ei asupra celorlalte forme de cultură, — filosofie, ziaristică politică, plastică, muzică, — va contribui nu numai la revelarea unor neștiute talente de critici și istorici literari din sânul tineretului nostru studios, dar și la lămurirea mai deplină a actualității gândirismului.

De unde vine această surprinzătoare putere de viață ?

Din însăși izvoarele ei: sufletul neamului.

Gândirea inseamnă insăși izbucnirea puterilor autentice de cuget și de creație ale sufletului românesc. Și cum puterile acestea sunt nesfârșite și eterne, — tot astfel și ale mișcării gândiriste, oricât s'ar schimba, s'ar inoi șirul de oameni prin care ele își caută glas.

Iar prin această imensă perspectivă, — orice problemă, cât de depărtată, capătă viață.

Iată, ultimul număr al *Gândirii:* cel dela 1 Iunie.

E deschis printr'un studiu masiv al adâncului cunoscător de istorie a artelor, care e d. *Al. Busuioceanu.* Prezintă cele nouă tablouri de *El. Greco,* cari se află în colecția Regelui Carol II. La un loc cu cele 12 minunate reproduceri artistice ale celor nouă tablouri și a câtorva părți caracteristice din ele cari îl insoțesc în 12 pagini cretate — totul e una din cele mai întregi, mai învățătoare înfățișări a acestui pictor de o atât de mare putere de viață înălțată până la atât de curate lumini de înțelegere mistică.

Cugetătorul *Lucian Blaga* aduce într'un esseu despre *Singularitatea omului* aceleași intuiții adânci, aceiași înțelegere înaltă și calmă a destinului omenesc. care se întâlnesc în toată opera sa. Aici lămurește una din cele mai însemnate probleme ale acestui destin. Anume, pe linia cercetărilor d-sale asupra *categoriilor abisale,* acele alcătuiri specifice ale subconștientului, — statorniceste datele cu totul singuratece ale existenței omului în lume.

La cronici, d. *Dim. Remenco* lămurește cu o evidentă pregătire una din realitățile despre cari se vorbește și pe la noi de atâtea ori: *Misticismul rusesc.*

Un alt nume nou în paginile „Gândirii" — *Elena Maria Coandă* — îl găsim sub paginile unei alte cercetări, tot atât de prețioase în concluziile ei, despre mistica lui *Dante,* un vizionar pe care iarăși îl pomenim toți cât se poate de adesea și îl cunoaștem totuși foarte puțin.

D. *Ovidiu Papadima* comentează subtil ultimele volume de poezii ale d-lor V. Voiculescu și Ion Pillat, și atrage luarea aminte, la *cronica mărunță,* cu privire la utilele tipărituri din urmă ale d-lor I. Simionescu și G. Baiculescu.

Cronica mărunță e dominată insă de spiritul prodigios al d-lui *Nichifor Crainic.* Atent la cele mai umile semne de creație românească, la toate izbânzile și înfrângerile ei, d-sa judecă aici cu obicinuita sa putere de pătrundere și bogăție de informație ultimele noastre întâmplări culturale.

D. *Aron Cotruș,* poetul mare și nedreptățit, atât de actual astăzi prin dinamismul său aspru ce răspunde atât de bine acestui moment al nostru de revoluție spirituală, de astăzi, — semnează o cutremurătoare poezie: *Cu vultorile gândului.*

Pan M. Vizirescu, talentul atât de plin și multilateral, cunoscut și cititorilor noștri, al *Universului,* din mai multe articole și foiletoane, își înfățișează o interesantă poemă : *Norii.*

D. *N. Crevedia* semnează douăsprezece poezii de o minunată prospețime de simțire.

Poeți tineri, cu un trecut care începe să se contureze frumos în lirica noastră, ca *Grigore Popa,* — poet de atât de bogate și variate resurse, *Gherghinescu-Vania,* plin de luminile satului românesc, *Matei Alexandrescu,* cu interesante încercări de pitoresc folcloric, *Olga Caba,* cu subtile interiorizări, și un debutant de talent ca *Petre Paulescu,* implinesc bogata recoltă de vers a acestui număr.

Iar prozatorul de fine nuanțe sufletești care s'a remarcat în ultima vreme, *Vintilă Horia,* aduce o nuvelă cu multă atmosferă de actualitate: *Variațiuni pe o temă studențească.*

Acesta e sumarul unui singur număr: ultimul inainte de vacanță. Cred că bogăția sa surprinzătoare se vede ușor, chiar din puținul ce am scris noi aici.

Și fiind așa cum este, — entuziasmul cu care am scris e explicabil.

Despre *Gândirea* — și cea din trecut și cea de astăzi, — nu se poate vorbi decât cu entuziasm.

ION OLTEANU